



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 266/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Matejom Csenkym, Moyzesova 8, Piešťany, proti rozsudku Okresného súdu Trnava sp. zn. 6T/4/2020 z 23. marca 2021, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5To/47/2021 z 18. novembra 2021, proti rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5To/53/2023 z 8. februára 2024 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Tdo/69/2024 zo 4. decembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobod a práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Žiada zrušiť napadnuté rozhodnutia krajského súdu a rozhodnutie najvyššieho súdu, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

3. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 6T/4/2020 z 23. marca 2021 uznal sťažovateľa za vinného zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona. Okresný súd sťažovateľovi uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a 6 mesiacov a zaradil ho na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Okresný súd zároveň podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výroky o treste uložené sťažovateľovi rozsudkom okresného súdu sp. zn. 9T/20/2019 z 11. júna 2020 a trestným rozkazom

okresného súdu sp. zn. 3T/30/2020 zo 14. októbra 2020, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadvazujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

4. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 6T/4/2020 z 23. marca 2021 odvolanie, na základe ktorého krajský súd uznesením sp. zn. 5To/47/2021 z 18. novembra 2021 podľa § 321 ods. 1 písm. b) a c), ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

5. Okresný súd následne rozsudkom sp. zn. 6T/4/2020 z 26. januára 2023 podľa § 166 Trestného poriadku na základe nezmenených výrokov o vine a náhrade škody uvedených v rozsudku sp. zn. 6T/4/2020 z 23. marca 2021 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 5To/47/2021 z 18. novembra 2021 sťažovateľovi uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a 6 mesiacov a zaradil ho na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Okresný súd zároveň podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výroky o treste uložené sťažovateľovi rozsudkom okresného súdu sp. zn. 9T/20/2019 z 11. júna 2020, trestným rozkazom okresného súdu sp. zn. 3T/30/2020 zo 14. októbra 2020 a rozsudkom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 8T/82/2020 z 15. marca 2021, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadvazujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

6. Proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 6T/4/2020 z 26. januára 2023 podal sťažovateľ odvolanie, na základe ktorého krajský súd rozsudkom sp. zn. 5To/53/2023 z 8. februára 2024 zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a na základe nezmeneného výroku o vine a náhrade škody uvedených v rozsudku sp. zn. 6T/4/2020 z 23. marca 2021 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 5To/47/2021 z 18. novembra 2021 uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov a 6 mesiacov a zaradil ho na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Okresný súd zároveň podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona zrušil výroky o treste uložené sťažovateľovi rozsudkom okresného súdu sp. zn. 9T/20/2019 z 11. júna 2020, trestným rozkazom okresného súdu sp. zn. 3T/30/2020 zo 14. októbra 2020 a rozsudkom Okresného súdu Piešťany sp. zn. 8T/82/2020 z 15. marca 2021, trestným rozkazom Okresného súdu Senica sp. zn. 2T/64/2022 z 25. januára 2023 a trestným rozkazom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 15T/60/2022 zo 17. februára 2023, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadvazujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

7. Proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 5To/53/2023 z 8. februára 2024 podal sťažovateľ dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 3Tdo/69/2024 zo 4. decembra 2024 odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta nesprávne právne posúdenie skutku. Súdny podľa názoru sťažovateľa nezodpovedali základné právne a skutkové otázky a nevysporiadali sa ústavne akceptovateľným spôsobom s obhajobnou argumentáciou sťažovateľa, čím mu malo byť odopreté právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie. Sťažovateľ namieta arbitrárnosť napadnutých rozhodnutí. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti ďalej uvádza, že neexistuje ani jeden priamy dôkaz, ktorý by ho usvedčoval zo spáchania skutku, za ktorý bol odsúdený.

Sťažovateľ tiež namieta, že ak súdy vyhodnotili ~~dkaznú~~ situáciu v jeho neprospech, nepochybne sa mali zaoberať existenciou poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. k) Trestného zákona. Rovnako sa súdy nezaoberali sťažovateľom navrhovanou aplikáciou § 39 Trestného zákona. Rozsudky všetkých troch súdnych inšancií považuje sťažovateľ za nepreskúmateľné pre ich neurčitosť a odôvodnenie jednotlivých rozhodnutí je vo svojej celistvosti podľa názoru sťažovateľa založené výlučne na subjektívnom hodnotiacom úsudku rozhodujúcich súdov. Sťažovateľ zároveň namieta aj porušenie práva na obhajobu z dôvodu odmietnutia všetkých ~~dkazov~~, ktoré sťažovateľ navrhoval v konaní vykonať. Porušenie práva na obhajobu malo podľa názoru sťažovateľa nastať aj nečinnosťou jeho ustanoveného obhajcu, v dôsledku čoho sa sťažovateľ nemohol pripraviť na hlavné pojednávanie a reagovať včas na výzvu súdu podľa § 240 ods. 3 Trestného poriadku. Spôsob, akým sa všeobecné súdy v odôvodnení svojich rozhodnutí vysporiadali s obranou sťažovateľa, hodnotí ako nedostatočný. Sťažovateľ rovnako namieta, že krajský súd v uznesení sp.zn. 5To/47/2021 z 18. novembra 2021 vo výroku rozhodnutia nerozhodol o odvolaní sťažovateľa v otázke viny podľa § 319 Trestného poriadku.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd pred tým, než pristúpi k predbežnému prerokovaniu ústavnej sťažnosti sťažovateľa, považuje za nutné poznamenať, že podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je viazaný nielen rozsahom, ale aj dôvodmi ústavnej sťažnosti. Vo vzťahu k ústavnej sťažnosti sťažovateľa to má za následok, že sa napadnutými rozhodnutiami všeobecných súdov bude zaoberať len cez prizmu kritiky skutkovej stránky sťažovateľovej trestnej veci s dôrazom na relevantné argumenty sťažovateľa.

III.1. K namietanému porušeniu uplatnených práv rozsudkom okresného súdu, uznesením a rozsudkom krajského súdu:

10. Nad rámec uvedeného ústavný súd vo vzťahu k ústavnou sťažnosťou napadnutému rozsudku okresného súdu pre úplnosť poukazuje, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osb a právnických osb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne. Vo vzťahu k postupu okresného súdu ako súdu prvostupňového disponoval obžalovaný opravným prostriedkom – odvolaním, o ktorom bol oprávnený a povinný rozhodnúť krajský súd ako súd nadriadený. Tomuto postupu totiž bráni zistený neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky spočívajúci v nedostatku právomoci ústavného súdu. Z uvedeného dôvodu by ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti musel odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

11. Obdobne vo vzťahu k ústavnou sťažnosťou napadnutému uzneseniu a rozsudku krajského súdu ústavný súd pre úplnosť poukazuje, že vo vzťahu postupu krajského súdu ako súdu odvolacieho disponoval odsúdený mimoriadnym opravným prostriedkom – dovolaním, o ktorom bol oprávnený

a povinný rozhodnúť najvyšší súd ako súd nadriadený. Dovolanie tak predstavuje účinný právny prostriedok ochrany práv vo vzťahu k druhostupňovému postupu a rozhodnutiu krajského súdu. Existencia dovolacieho konania pred najvyšším súdom nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o druhostupňovom rozhodnutí krajského súdu. Z uvedeného dôvodu by ústavný súd ústavnú sťažnosť aj v tejto časti musel odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu uplatnených práv uznesením najvyššieho súdu:

12. Vo vzťahu k namietanému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivé súdne konanie a práva na obhajobu. Sťažovateľ namieta nesprávne právne posúdenie skutku a arbitrárnosť rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia považuje za nedostatočné vzhľadom na jeho námietky týkajúce sa predmetného trestného konania a dokaznú situáciu v rámci konania. Sťažovateľ zároveň namieta porušenie práva na obhajobu jednak odmietnutím všetkých dokazov, ktoré sťažovateľ navrhol v konaní vykonať, a nečinnosťou ustanoveného obhajcu. Sťažovateľ namieta, že ani v mimoriadnom stupni prieskumného konania sa nedočkal zodpovedajúcich odpovedí na svoju obhajobnú argumentáciu. V rámci svojho rozhodnutia sa aj najvyšší súd podľa názoru sťažovateľa vysporiadal s prednesenou obranou sťažovateľa spôsobom, ktorý je v rámci základného práva na súdnu a inú právnu ochranu a ľudského práva na spravodlivý proces nutné vyhodnotiť ako nedostatočný.

13. Ústavný súd poznamenáva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie práva vykonanej všeobecnými súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

14. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane pripomína (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 159/08, IV. ÚS 596/2012, III. ÚS 365/2017), že otázku, kedy je prípustné dovolanie, rieši zákon, t. j. ide o otázku zákonnosti, a preto posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práv sťažovateľa. To platí o to viac, že ústavný súd akceptuje, že otázka posúdenia, či sú splnené zákonné podmienky prípustnosti dovolania, patrí (v zásade) do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017).

15. Vychádzajúc z uvedeného, sa úloha ústavného súdu vo veci sťažovateľa obmedzuje na posúdenie, či najvyšší súd v napadnutom uznesení dostatočným, a teda ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil svoj záver o neprípustnosti dovolania. V opačnom prípade by totiž ústavný súd nahrádzal právomoc najvyššieho súdu, čo s odkazom na jeho ústavné postavenie zjavne nie je jeho úlohou.

16. V popísaných okolnostiach ústavný súd považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za ústavne plne udržateľné, nesignalizujúce ústavnoprávne defekty, ktoré by si vyžadovali prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a dospel k záveru, že jeho odôvodnenie je ústavne akceptovateľné, poskytuje odpovede na kľúčové právne otázky a primerane reaguje na sťažovateľovu dovoláciu argumentáciu. Prípustnosťou

sťažovateľom uplatnených dovolacích dôvodov sa najvyšší súd zaoberal podľa názoru ústavného súdu komplexne a vyčerpávajúco poskytol odpovedna každú námietku sťažovateľa uplatnenú v dovolaní, a to od strany 10 napadnutého uznesenia.

17. Sťažovateľova kritika v ústavnej sťažnosti sa opiera predovšetkým o závery a vyčítané nedostatky zistené okresným súdom, resp. krajským súdom, o čom, ako je už spomenuté, neprislúcha ústavnému súdu viesť v tomto konaní polemiku. Takýto prieskum prislúcha jedine najvyššiemu súdu, ktorému tieto nedostatky musí prezentovať dovolateľ v podanom dovolaní. Je výlučnou vecou sťažovateľa, ako dôkladne precizuje dovolacie dôvody, ktoré v hierarchii súdov posudzuje najvyšší súd. Ústavný súd sumarizujúco dodáva, že najvyšší súd ako súd dovolací tak na sťažovateľom zistiteľným spôsobom vyslovenú dovolaciu kritiku reagoval, a to nielen všeobecnými konštatáciami, ale aj vlastným hodnotením.

18. Sťažovateľ rovnako ako v ústavnej sťažnosti, aj v podanom dovolaní namietal porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Ústavný súd poukazuje na to, že k uvedenej námietke najvyšší súd správne sťažovateľovi uviedol, že nie je oprávnený preskúmať spôsob výkonu „formálnej obhajoby“, pretože ide o výlučný vzťah medzi advokátom a klientom. Ak spôsob obhajoby nezodpovedal predstave sťažovateľa a súd jeho žiadosť o zmenu obhajcu neakceptoval, nemožno vyvodiť záver o porušení práva na obhajobu zásadným spôsobom.

19. Ústavný súd zároveň poukazuje na to, že podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov je advokát povinný pri výkone advokácie dosledne využívať všetky právne prostriedky a uplatňovať v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia považuje za prospešné. Súčasne podľa § 44 ods. 1 a 2 Trestného poriadku obhajca je povinný poskytovať obvinenému potrebnú právnu pomoc, na obhajovanie jeho záujmov účelne využívať prostriedky a spôsoby obhajoby uvedené v zákone, najmä starať sa o to, aby boli v konaní náležité a včas objasnené skutočnosti, ktoré obvineného zbavujú viny alebo jeho vinu zmierňujú. Zároveň taký obhajca je okrem iného oprávnený už v prípravnom konaní robiť v mene obvineného návrhy či podávať v jeho mene žiadosti a opravné prostriedky. Tieto povinnosti a oprávnenia advokáta vylučujú, aby všeobecné súdy v rámci trestného konania niesli zodpovednosť za kvalitu poskytovanej právnej pomoci. Totiž úlohou súdov v rámci trestného konania nie je sledovať efektívnosť poskytovanej právnej pomoci, ale ich úlohou je prijatie spravodlivých rozhodnutí založených na zákonom získaní dokazov, ktoré môže na svoju obhajobu obstarat' aj osoba obvinená z trestného činu za pomoci svojho advokáta.

20. Rovnako ak sťažovateľ dôvodil porušenie práva na obhajobu nevykonaním všetkých navrhovaných dôkazov súdom, i z tohto hľadiska možného porušenia práva na obhajobu sa najvyšší súd zaoberal. Ak sťažovateľ na hlavnom pojednávaní konanom 23. marca 2021 v záverečnej fáze dokazovania na otázku sudcu, či sú nejaké dôkazy, ktoré navrhoval, na ktorých vykonaní trvá a ktoré súd v priebehu konania nevykonával, odpovedal nie, rešpektovanie takto prejavenej vôle sťažovateľa súdom nespôbuje porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom.

21. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je právo na určitú kvalitu súdneho konania. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia. Judikatúra Európskeho

súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Georgi adis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

22. Aj námietkou nesprávneho právneho posúdenia skutku, ktorú sťažovateľ formuloval v podanom dovolaní ako dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr estného poriadku, sa najvyšší súd vyčerpávajúco zaoberal od strany 15 napádaného uznesenia. Rovnako i na námietku, ktorou sťažovateľ napádal skutkové závery okresného súdu, ktoré sa majú v celom rozsahu vzťahovať aj na rozsudok krajského súdu i uznesenie najvyššieho súdu, dostal sťažovateľ náležitú odpoveď

23. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní sťažnosti k záveru, že medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a obsahom označených základných práv sťažovateľa neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na dlšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení.

24. Je potrebné dodať, že ak sťažovateľ ústavnou sťažnosťou zamýšľal závery najvyššieho súdu účinne spochybniť, bolo nutné predostrieť argumentáciu adresnejšie zameranú na konkrétne formulované vysvetlenia najvyššieho súdu. Ústavná sťažnosť však tomuto očakávaniu neučinila zadosť a zostáva takpovediac „na povrchu“, teda len na úrovni všeobecne formulovaných výhrad, s ktorými sa sám najvyšší súd vysporiadal, a preto bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

25. Odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku má za následok, že už bolo bez právneho významu rozhodovať o dlších návrhoch sťažovateľa artikulovaných v sťažnostnom petite.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu